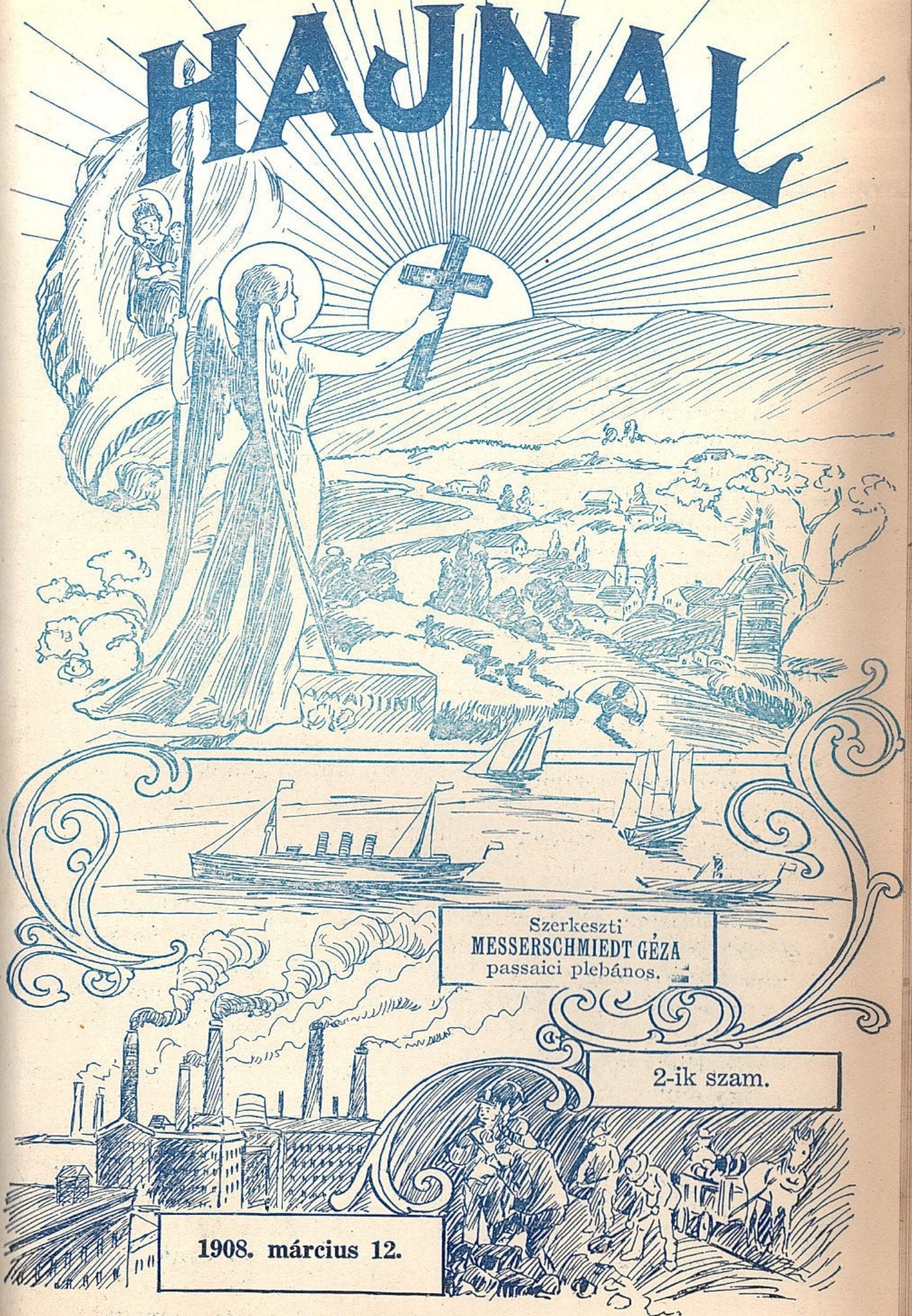

HAJNAL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GÉZA
passaici plebános.

2-ik szam.

1908. március 12.

ÉRTSÜNK SZÓT.

Lapunknak most már második számát küldöttük meg cimedre, magyar katolikus testvérünk. Mutatóba, ingyen. Cserébe csak egyet kérünk tőled. Olvasd végig figyelmesen mindkét füzetet. Első betűjétől az utolsóig. Majd akkor megtudod, hogy ez a lapocska olyan, mint a bors. Kicsi, de erős. Másrészt mégis olyan, mint a csöppentett méz. Kivánatos, édes. Mert az ujságnál nem a széles papirlepedő ám a fő! Dehogy. Az, amit az ólombetűk a papíron elmondanak. Nem kenyérünk a dicsekvés. De nyugodtan leírhatjuk, hogy ennek a kis ujságnak még eddig egyetlen-egy sora sem volt hiábavaló irka-firka. Aki végigolvasta, tudhatja. Hát nem lesz ezután sem. Azt akarjuk, hogy minden sorunk tanulságos legyen. Hasznos és gyönyörködtető. Hogy magyar szivedet nemességében, katolikus lelkedet tisztaságában megőrizze, a kerserves amerikai napok idején.

Ebben a jólelkű iparkodásunkban segítségünkre siet a buzgó **amerikai magyar papság**, amelynek soraiból igen szépszámu munkatársunk van. Névsorukat e lapocska jövő füzetében közöljük.

Bizva a jó Istenben és bizva ő bennük és bizva te benned, magyar vérünk, a legszebb reménységgel nézzük a jövőt. Formájában szemrevaló, tartalmában jóra való füzetet adunk hétről-hétre. Mindig többet, mindig szebbet, mindig jobbat. Hogy ugy köszönthessünk be hozzád minden számunkkal, mint a várva-várt jóbarát. Aki szívére ölél s érdemes dolgokról elbeszélget veled.

*

Mi már ismerjük, becsüljük, szeretjük egymást. Ugy-e testvérünk? Te már jól tudod: **nem a mienk, hanem a magad jóvolta parancsolja azt, hogy ez a kis ujság éljen s virágozzék.** Biztosan vesszük tehát, hogy hitbuzgalmi képes ujságunkat hamarosan megrendeled s az árát egy-kettőre kifizeted. Ugyancsak olcsóra szabtuk. Hogy minél könnyebben hozzájuthass.

Egy dollár egy egész esztendőre, pedig minden héten kézhez kapod. Félévre ennek is csak a fele. Ötven cent. A lelked üdvösségétől ezt a pír garast, ugye bizony nem sajnárod!

Az előfizetési pénzt, vagy bármilyen nekünk szóló irásodat így cimezd :

H A J N A L

217 Third Str.

Passaic, N. J.

*

A jó Isten áldását kéri rád s imádságodba ajánlja magát :

A Hajnal szerkesztősége.

1908.

MÁRCIUS 12.

2-ik szám.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plebános Passaic-on, New Jersey.

Published by

Rev. Geisa Messerschmidt

217 Third St.

Passaic, N. J

Egy évre ... \$1.00 Fél évre ... 50 c.

One Year ... \$1.00 Six Months 50 c.

Megjelen minden csütörtökön.

Jézus Krisztus kinszenvedése.

II.

J Ú D Á S.

Irta: MESSERSCHMIEDT GÉZA.

Egy ember, aki elárulta a Názáreti Jézust. Tanítvány, akit mestere a legalacsonyabb sorsból emelt tizenkét tanácsosa közé, a kit három éven keresztül isteni szive lángszerelmével környezett, tanított, akit a többi között is kitüntetett, rá bízta az összegyűjtött alamizsnát, a kinek lábait csak az imént mosta meg s aztán saját testét és vérével istenségével és emberségével együtt nyújtotta neki; — egy szeretett apostol — pokoli gonosszággal — a pénzvágy irtózatosszenvedélyétől elvakítva, — hálátlanul — nyomorúttól elárulja — eladja Urát — Istenét — Krisztusát!

Amily nagy volt a jótétemény, a milyen dicső volt az a kitüntetés, amelyben az Úr Jézus árulóját részesítette — oly szörnyű, oly gyalázatos volt a bűn, melylyel eladta nyomorútt pénzért ezt a minden képzeletet felülmúló szeretetet!

Jézus a Gethsemáni kertben tanítványaitól elválva egy kőhajításnyira távozott. Itt imádkozott ő gyakran. E magányba, az olajfák sűrű sötétségébe vonult most is, hogy elbucsúzzék mennyei Atyjától. Emberi szem ne lássa, midőn remegni fog; ne lássa véres izzadtságát, fül ne hallja az ő panaszát.

„Szomorú az én lelkem mindhalálíg“ — sóhajtja hangosan az Úr Jézus! Azután leroskadt a földre és „elkezdett remegni.“ Az üldözések, a csapások, a csúfolódások, az ostromozás, a keresztrefeszítés mind elvonult szemei előtt. Előre látta és érezte kínjait. Miért remegett az Úr Jézus?

Megmondja Izaiás próféta: „**Az Úr Órá rakta mindnyájunk gonoszságát.**“ Látta az elmúlt időknek minden bűneit, látott millió és millió bűnöket — ezek mind az ő vállára neheztek most, mert Ő volt az „Isten báránya, ki elveszi a világ bűneit!“ Látta a mi bűneinket is, ezek is súlyosbitották szenvedését.

Oly éles fájdalom fogta el lelkét, hogy szentséges arcáról „**vér csurgott le**“ mint a verítéknek csöppjei. Imádkozott és sírt! Ég felé tárt karokkal könyörgött: „Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár!“ Jaj nekünk keresztények, ha a mennyei Atya meghallgatja vala az ő imádságát; hisz **akkor vége a mi üdvösségünknek!** De nem. Még Atyja is elhagyta őt! Az angyal bizonyára nem vigasztalást nyújtott, hanem e szörnyű ítéletet hozta az égből: Meg kell hallnod! Az emberekért, — kiknek bűneit magadra vetted, kiket üdvözíteni s örökre boldoggá tenni akarsz fogod elviselni a szörnyű kinokat és a legrettenetesebb halált!

Jézus fölkel. A szörnyű ítélettől, az előre érzett kinszenvedéstől összetörve, roskadozó léptekkel, vértől — és portól eltorzított arccal megy fölkelteni a tanítványokat, akik még egy órát sem tudtak vele virrasztani. Ekkor nagy lárma támadt a kert ajtajánál . . . Farizeusok, papok, irástudók, a kíváncsi és félrevezetett nép egész serege rohant előre; botokkal, dorongokkal törtek be. Legelől ment Júdás, az áruló!

Az Úr Jézus pedig eléjük állva szeliden kérde: „Kit kerestek?“ Kit keresel Júdás?! De az áruló nem felel, hanem átöleli az Urat: „Üdvözlégy Mester!“ És megcsókolá őt. Mert ez volt a jel: „Akit megcsókolok, **ő az; fogjátok meg! . . .**“

Mint fenevadak rohannak a szelíd Jézusra. Agybafőbe verik, taszigálják, rugdossák, majd kötelet hurkolnak szentséges kezeire. Az irgalmas Jézus Júdásra tekint: „Ó barátom! Mire jutottál!“ Szeretett tanítványom, mire vitt hitszegésed, kapzsiságod! Mennyire szerettelek, mily sok jót tettem veled és most „csókkal árulod el az ember fiát?“

Allapodjál meg itt - mondja t. Béda - és gondold meg, mily sokan megutálják Júdás bűnét és mégis mily sokan elkövetik; visszaborzadnak Júdás könnyű bűnétől, de nem a magukétól. Júdás csak egyszer adta el Istenét 30

ezüstért. Hányan vannak, kik ezerszer-százezerszer eladják Őt és pedig 30 ezüstenél sokkal olesóbban.

— Folytatjuk. —

Az áruló Judás.

‡ **A kötelességteljesítés jutalma.** A szentek életében olvastam valaha, hogy egy jámbor szerzetesnek megjelent egy alkalommal az isteni Üdvözítő dicső, mennyci alakjában. A szerzetes tulvilági gyönyörrel eltelve szemlélte a jelenést s kimondhatatlanul boldognak érezte magát.

De az óra, a kötelességteljesítés órája a szerzetesre nézve. A zárda kapuja előtt a kitüzött, a megszabott órában megjelentek a szegények, ezek között kellett a jámbor szerzetes atyának kiosztani az alamizsnát. Bármennyire is óhajtott volna tovább gyönyörködni a mennyei jelenésben, a kötelességérzet fölébredt benne, fölkelte s indult munkáját végezni.

Visszatérven, szobácskájában még mindig ott találta Jézust megdicsőült alakjában, ki is így szólt hozzá: „Ha te itt maradtál volna, én mentem volna el; de mert te — kötelességedet végzendő távoztál, én megmaradtam itt, várva reád.“ — **Zrinyi Károly**, throopi plébános.

NAGY BÖJT.

(Folytatás.)

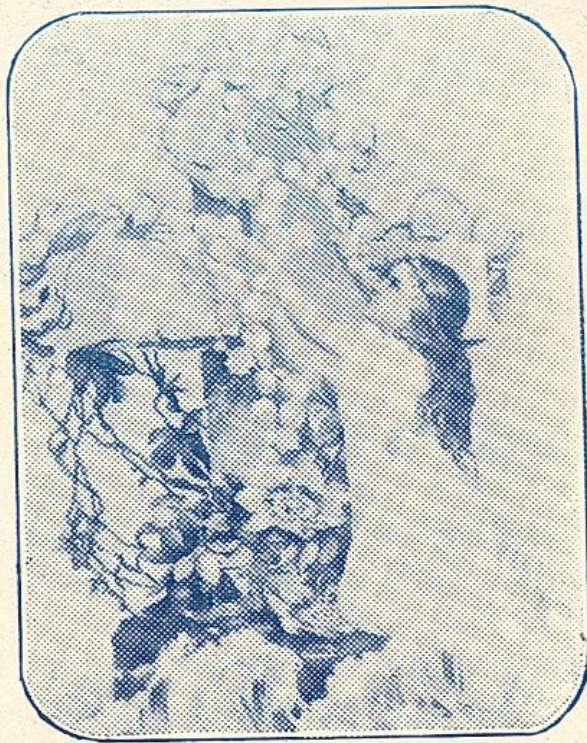
Az anyaszentegyház fejei a pápák, — időről-időre, a föld különféle országai részére, az idő-helyi- és munkaviszonyokhoz képest a püspököknek engedélyt adnak, hogy hiveiket a böjtre vonatkozó törvények alól szükség esetén felmentésék. Jól jegyezzük meg, hogy ez csak **felmentés**.

Főszabály: mindenki tartsa magát ahoz, amit a katolikus egyház papja a nagyböjt elején hiveinek kihirdet. Általában a szigorú böjtölés alól (a nagyböjt szerdáin, pénteken és szombatjain) felvanak mentve azok, akik még el nem érték a 22-ik életévüket és azok, akik már a 60-ik életévükbe léptek. Nem tartoznak böjtölni továbbá a betegek, a lábadozók, a nehéz testi munkát végzők, szükségből éjjel-nappal dolgozók, az utasok; az áldott állapotban levő vagy gyermekeiket szoptató asszonyok, az igazi koldusok.

Ellenvetések.

1-) Mit törődik az Isten azzal, ha én böjtölök, mi dicsősége van belőle ?

Igy csak az beszélhet, aki nincs tisztában a böjt fogalmával. A szent evangélium egész tudománya arra szorítkozik, hogy testünket megzabolázzuk, lelkünket alárendeljük. Erre pedig hatalmas eszköz a böjt. Legveszedelmesebb ellenségeink a testiség, érzékiség, a testi élvezet szeretete. Mindezeknek hatalmas ellenszere: a böjt. A böjt fegyver, — mondja szent Antal, mely leveri az ördögöt. A torkosság — mértéktelenség szülőanyja az utálatos szenvedélyeknek: a böjt ellenben tiszta gondolatokat kelt, a szívet Istenhez emeli s lelkünket készséggé teszi a bűn elkerülésére. A böjt által Isten egyháza rendelkezésének teszünk eleget.

Ó, szent kereszt áldott fája . . .

Isten tehát (hogy emberileg szóljunk) igenis törődik azzal, hogy böjtölsz-e vagy nem, mert törődik lelked üdvösségével, melynek egyik kitűnő előmozdító eszköze a böjt.

Ha Isten nem törődne a bűjttel, akkor mért parancsolta meg a próféták által számtalanszor, hogy bűjtöljenek az emberek? Mért juttalmazta mindannyiszor különös kegyelmével, ha a nép bűjttel engesztelte meg haragját? Mért bűjtölt Krisztus Jézus keresztelése, kinszenvedése – előtt.

A bűjt azonban Isten dicsőségére is szolgál, mert elismerése Isten mindenható uraságának, saját nyomorult bűnös voltunknak; annak, hogy Isten nélkül semmik sem vagyunk; mindent, amivel bírunk, Ő tőle vettünk, életünk egészségünk vagyonunk, becsületünk; maga ez a csodálatos test, az erő, melylyel kenyeredet keresed, a levegő, a mit beszívunk, föld, mely táplál, az állatok ezrei, melyek ruháznak stb. stb. – mind – az Ő ajándékai! Mintha csak azt mondanók a jó Istennek: Én édes Istenem, mindezt a te ingyen szereteted adta nekem; éltetsz, táplálsz, föntartasz, őrizel . . . És én? Mit adhatnék viszonzásul neked? Ha szeretlek, ha parancsaidat megtartom, ha imádkozom: csak Irántad való hódolatomnak, imádatomnak teszek eleget. Ez még mind **nem áldozat. A magaméból** csak **úgy** áldozhatok, ha olyast adok, ami **teljesen az enyém**. Az önmegtartóztatáson, önsanyargatáson kívül egyebem nincs. Fogadd tehát kegyesen a bűjtöt, mint áldozatot – magaméból – amelyet szent Felségednek ezennel bemutatok.

— Folytatjuk. —

(m.)

A toronyban delet harangoznak.

Az 1901-ik esztendő nyarán Németország egyik nagyvárosában hatalmas palota épült. A nagy háznak még a pincéje is szokatlanul nagynak készült. Sok munkás ásott a földalatt. Mikor ezek a pinceásók egy napon kiültek az utcára, hogy ebédhez lássanak, a munkavezető egyikükre ráparancsolt, hozza föl a szerszámait, mert épen kellene. Abban a pillanatban megkondult a szomszédos templom harangja.

— Tüstént lemegyek, mondotta a munkás, aki példás keresztény életéről volt ismeretes, de előbb hadd harangozzák el az Urangyalát . . .

Azzal keresztet vett s imádkozni kezdett. Már bevégezte imádságát, a harangszó azonban még nem hallgatott el, mikor egyszerre hatalmas zuhanás hallatszott. A gonddal épülő pince összedült. A munkás ott hagyta társait s a templomba ment. Térden állva hálálkodott Istennek, hogy vallásos buzgóságát így juttalmazta, no mert ha az imádságra rendelt déli harangszó alatt is foglalatoskodott volna, a pinceboltozat romjai alatt leli halálát! Hát te, magyar vérem, elimádkozod-e az Urangyalát reggel, délen, este?... (h.)

T Á R C A.

Mikor fog már hajnalodni? . . .

A „Hajnal“ számára írta **Father Stephen.**

Arvuló hazánkra búsan tekintett le
István, a szent király, az égnek kegyeltje.
Szűz szent Imre kérdi: „Mi bánt, dicső atyám?
Honunk földjét újabb ellenség dulja tán?“

„Uj és rettenetes — úgy mond a nagy király. —
Tatárdulásnál is gyilkolóbb e halál.

Neve **kivándorlás.** Sok magyart téveszt meg.
Ős hazánk e kintől gyógyíthatlan' tesped.“

„Hátha jobb sors virul ott künn a magyarra?
Hadd nézzem meg őket újabb hazájukba.“

„Eredj; édes fiam. Hozzál hírt felőlük,
Hadd tudjam meg, miért imádkozzam értük.“

Munkás ruhát öltött ifju szűz szent Imre,
S a vizen átkélve munkásnak állott be.
Elvegyült azok közt, kik bányában, gyárban
Tespednek fonyadva nagy Amerikában.

Tiszta szívet remélt kérges tenyér mellett,
De biz' kérgesebb volt, mit abban szemre vett.
Beszédjük káromlás. Eszem-iszom élet
Megvetésbe dönti az ősi hirnevet.

„Ez hát a jobb világ? teremő szent Isten!
Hisz' még az erős is vaddá züllik itten! —
De tán egyletekben virul az ős — erény,
Hol becsülést sugal a megszabott törvény.“

Mondja Imre herceg, s egy terembe surran,
Nemes eszme a hol gyűlési soron van.
Veszekedés hallik. Intés' mindhiába.
Csapong fékezetlen' a gyűlölet lángja.

Bánat telíti meg szivét az ifjunak.
Hogy ily utra sülyedt java a magyarnak.
Kik otthon a nyomor szolgái valának,
Rabszolgái most a lelki sorvadásnak.

„Hátha a tanultabb honfitársak zöme
Más húrokat penget? Tegyünk próbát vele.“
Véli a királyfi és körülnéz menten,
Hogy a jobb körökben hú magyarra leljen.

Ám a módos szatócs csak pénz- bálványt tisztel,
Ujságos urék meg telvék gyűlölettel.
Oltár zsámolyáig hat már a züllöttség,
S a testvéri érzés duló lángok közt ég.

„Amerikás magyar! hát ez a boldogság?
É miatt lett megunt a szegény ó-világ?“
Sóhajt Imre herceg s távozik csüggedve
Nagy tengeren is túl a szép szülőföldre.

Hajó födélyzetén lát egy rokkant honfit.
„Hová, földi? nem volt tán az élet jobb itt?“
„„Biz’ uram a kenyér jobban esik otthon.
Mint a vajas kalács idegen asztalon.““

Száll az ifju vissza magas mennyországba
S király-atyja előtt igaz hittel mondja:
„Tengeren túl hej! a boldog magyar kevés.
Igaz örömet nyújt csak: a **hazatérés!**

Kérjük Istent arra, koronás szent atyám,
Hogy sose pusztítson kóborlás a hazán.
Vezéreljen vissza minden magyar lelket,
Amerikás züllés kit nem rontott még meg.“

Voltér és a jezsuiták.

A francia Voltér Ferenc hirhedt istentagadó volt a 17-ik században. Annyira veszedelmes iratokban hirdette az istentelenséget, hogy börtönbe kellett vetni. Hazája, Franciaország utóbb még ki is kergette, száműzte földjéről. És mégis! Mikor ezt a pogány irót megkérdezték, hogy vélekedik a jezsuitákról, így felelt:

— Nem vagyok annyira elvetemült, hogy a Jézus-társaságiak rendjét gyalázzam. Életem legszebb napjait az ő iskoláikban töltöttem. Tőlük csak jót tanultam. Náluk csak jó példát láttam.

Hány katolikus embert megszegyenit ez az istentagadó! Jusson eszetekbe, valahányszor a derék jezsuitákat rágalmazzák fületek hallatára. Legalább torkukra forraszthatjátok a szót a piszkolódóknak. (h.)

EZRESBANKÓ A PERSELYBEN.

(Németből szabadon.)

Grósz Ferenc so. norwalki plébános.

Szegény volt a falu, szegény volt a temploma is. Egyszer csak, épen ilyenkor mércius idején, még a teteje is beszakadt. A metsző tavaszi szél ártott-e neki többet, vagy talán inkább a hirtelen hóolvadás, bajos volna megmondani. Nagy istencsapás volt biz ez s a jó falusiak el is szomorodtak, de mégsem zugolódtak miatta.

Valahány köművese volt a falunak, mind megvizsgálta a templom padlását. Annyit a maguk jó természetes eszével egyszeriben megállapítottak, hogy csak a férgese hullott le. A tetőzet megmaradt része ép. Nem szakad be. Agyonütéssel nem fenyeget senkit. Így hát a templom sem életveszélyes. Lehet benne misézni. El lehet bele járni, amíg rövidesen-hamarosan befoltozzák a tetejét.

A plébános is ott volt, mikor a templomot vizsgálgatták. Maga is megbizonyosodott róla, hogy a veszedelem nem akkora, mint amekkorának látszik. Ezért aztán engedett a hivek kérésének. Nem jelentette be a szomszéd falu jegyzőjének a szerencsétlenséget, amely a kis templomot érte. Így aztán nem is csukták be a szentegyházat. A legközelebbi vasárnap csakugy látogatták a hivek, mint máskor. Pedig a beszakadt tetőn keresztül gorombán befütyült a szél. Sűrűen behullott a havas eső. Dehát a falu népe nem tudott megválni templomától. Annyira szerette. Hogyisne. Hiszen benne keresztelték; benne találtak ők is, őseik is mindenkor enyhülést s vigaszt a kereszt tővében.

Lelkipásztoruk a szószékről fölhevta őket, tegyenek meg minden lehető két hét alatt, hogy a tetőjavításra szükséges pénzt előteremtsék. Tovább ne halogassák a dolgot. Hátha szerencsétlenség történik! Ki felel érte? De meg, a jegyző így is, úgy is neszt veszi a bajnak. Majd a papot vonja kérdőre, majd azt büntetik, a miért elhallgatta.

És megindult a gyűjtés. A nép minden nélkülözhető garasát a templomra adta. Mi haszna. Alig tudtak összerakosgatni háromszáz forintot. Pedig legalább ötszáz kellett volna. Akkor ideig-óráig segíthettek volna a bajon. Hitelre a szegény falu nem igen számított.

Plébánosuk azonban megvigasztalta a jámbor hiveket.

--- Ne busuljanak. Majd megkönyörül szükségünkön a kegyelmes Püspök . . .

A hivek már meg is nyugodtak volna a pap szavában, amikor vasárnap szinte csoda történt. Amint a plébános mise után fölnyitotta a csilingelő zöld posztóperselyt --- ropogós ezres bankót talált benne.

— Folytatjuk. —

Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás...

Lurdi ötvenéves jubileuma.

(Befejező közlemény.)

Csakhamar messze elszállt a lurdi barlang hire. A csodás gyógyulások egymást érték. Az istentagadók a hitéletnek e csodálatos eseményekből folyó fokozatos erősbbödésén persze éktelen haragra lobbantak. Bernadettet először csalónak, utóbb eszelősnek híresztelték. Zaklatták a rendőrök, csendőrök, az államügyész, de még a minisztérium is. Utóbb az orvosok. A barlangot egy időre elzárták, a Boldogságos Szűz tiszteletére egybegyült pénzt elkobozták. Egy éjszaka még a forrást is betemették. Gyerekes erőlködésük hiábavaló volt. Isteni erővel ember nem dacolhat...

Szubirú Bernadett aztán 22 éves korában apáca lett, az iskola-nénék szerzetében. Fiatalon, 35 éves korában meghalt. Azért szólitotta ily korán magához az Úr, hogy annál hamarább legyen része lelkének az örök boldogságban.

A lurdi eseményeket négy hosszú esztendőn keresztül vizsgálta az anyaszentegyház s miután minden tekintetben meggyőződött róla, hogy isteni kéz csodás művével van dolga, a maga tekintélyével is emelte a búcsújáróhely fényét, dicsőségét s kegyelemosztó hatását.

*

A mint tavaly dicsőemlékü Nagy Lajos királyunk híres kegyhelyének Nagy-Máriacellnek 750 éves, úgy az idén Lurdnak 50 éves jubileumát értük meg. Ma már nem is egy, de három királyi szépségű temploma emelkedik a csodás jelenés helyén a szeplőtelen Szűznek. A világ minden részéből elzarándokolnak Hozzá s gyógyulnak a lurdi forrás vizében testi-lelki nyavalyájukból. Magyarország, Mária országának népe ugyan hogy maradhatna el a zarándokok sorából? A festői szépségű lurdi székesegyházban már 27 esztendeje ott diszlik a magyar nemzeti zászló. Az idén különösen sok zarándoklat vonul Magyarországból a lurdi Szűz elé...

Gondolkodjál az eddig olvasottakon, hittestvér. Az a förtelmes szentségtörés ott a párisi Mária-templomban, megmutatja hova jut az önhitt ember, ha maga-magát isteniti. Azt hiszi király. Pedig dehogy. Bohóca a cédának. Azt hiszi a legokosabb. Pedig dehogy. A legörültebb — a világon. Így szégyeníti meg az Isten, hogy megmutassa neki, milyen kurta az esze, amelyről pedig azt hitte, hogy a csillagokon is tulszárnyal...

Minden emberi iparkodásnak — legyen az észbeli, vagy kézbeli — sikere csak a Gondviselés kegyelméből jöhet. Sokáig tagadja ezt a fölfuvalkodott emberi elme. De kénytelen elismerni, amikor a Teremtő büntető jobbját érzi. Ahogy mai napig érzi Franciaország, államférfiainak temérdek gonoszsága miatt. És kénytelen elismerni akkor is, ha az Úr áldó kezét érzi. Ez a kegyelemosztó kéz fakasztotta a lurdi szikla forrását is. Hogy megfürödhessen benne az egész világ bünös lelke. Hogy megkövethesse a Szeplőtelen Fogantatás Szüzasszonyát, azért a sok sérelemért, a melyet Franciaországban és az egész föld kerekiségén nap-nap után elkövet ellene . . .

15,000 márkát tüzött ki jutalmul egy hirneves francia ügyvéd annak, aki a lurdi csodát meg tudja cáfolni. Még erre nem akadt ember. Nem is akad soha.

Az istentelen francia kormány a legutóbb megint a leggyalázatosabb módon üldözi az anyaszentegyházat. **A lurdi templomokat s a barlangot mégsem merte bezáratni !**

Zarándokoljunk el mi is, keresztény olvasó, ehhez a barlanghoz. Legalább lélekben. Mossuk tisztára szivünket a töredelmes husvétii gyónás lurdi vizében.

— Eredendő bün nélkül fogantatott Királyné, könyörögj éretünk !

(h.)

A máriapócsi kegytemplom.

☪ N A P T Á R. ☪

Március 15. Vasárnap. Böjt 2-ik vasárnap. Szent Longinusz katona. Azon katonák egyike, kiket Jézus keresztre feszítettetéséhez a római helytartó kirendelt. Ő szúrta át Jézus szívét a kereszten. Nyomban megtért és Krisztus hívének vallotta magát. Oktavius római helytartó kivágatta nyelvét, fogait kitörette s végre lefejeztette.

16. Hétfő. Szent Heribert kölni érsek.

17. Kedd. Szent Patricius püspök. Írország apostola, ki ott Jézus evangéliumát legelőször hirdeté. Szent Gertrud.

18. Szerda. Jeruzsálemi szent Cirill.- Narcissus püspök és vértanú. Németország Augsburg nevű városában, hol a pogány németeknek Dioklecián alatt az üdvözítő hitet hirdette, szenvedett vértanú halált. A pogányok mise közben az oltárnál szúrták le.

19. CSÜTÖRTÖK. SZENT JÓZSEF. Jézus Krisztus nevelő atyja. Egy szegény mesterember, aki királyi családból származott. Egy „herceg“, aki szegénységben — nyomoruságban élt. Egy férfiú, akit az Isten a földön a lehető legnagyobb méltóságra és tisztségre emelt: hogy nevelő atyja legyen az Úr Jézus Krisztusnak!

20. Péntek. Szent Joachim, a boldogságos Szűz Mária édes atyja. — Szent Ábrahám remete és hitvalló.

21. Szombat. Szent Benedek apát-rendalapító. A hirneves és dicsőséges Bencés rendet alapította. E rend számos szentet, pápát és tudóst adott az egyháznak.

K R Ó N I K A.

£ **Az egyház és szabadság.** Március tizenötödike nagy nap a magyarok történetében. A felejtethetlen 1848-ban ez a nap hozta meg a sajtószabadságot. Azt a drága kincset, hogy a magyar nemzet tisztességes tollforgatói megirhatják ujságokban s könyvekben, hogy Mária-országának hol fáj, mi fáj, hogy sok sebére milyen orvosságot kíván. A hires márciusi napig bizony oly nehéz rabszolgajárom alatt nyögött nemzetünk, hogy nyilvánosan még panaszkodnia sem volt szabad. Ezek a zord idők ma már hála Is-

ten elmultanak. Ha könnyhullajtások, ha vérpatakok, ha börtönök és vesztőhelyek árán is — újra él a magyar nemzet büszkén, szabadon. Amikor ezért most az évfordulón hálát adunk a Mindenhatónak, ne feledjük el: hogy hazaszeretetet vallásosság nélkül nincsen, hogy igazi szabadságban csak az a nép élhet, amely az egy igaz Istent hiszi s az ő egyháza parancsának engedelmeskedik. A kereszténység első századaiban, a vértanúk korában az egyház hiveinek vére volt a szabadság, az emberi jogok keresztvize. A vad népek világában, a pogányok közt mai napig a hithirdetők, a misszióspapok adják életüket a rabszolgákért. A magyar szabadságharc napjaiban meg a mi hazafias papságunk keresztrel kezében ontotta ki vérét a hazafiság szent oltárán, a csatamezőn. Az egyház az igazi szabadság édes anyja. Vessétek azért szívetekbe, amit a költő mond: **Jézus a szabadság!** — (h.)

☩ **Harcias amazon.** California Los Angeles városában gyűlést tartottak a munkások. Minden rendben folyt addig, míg Misziz Schuch szocialista nő állott a csapat élére s kezében hatalmas vörös zászlót lobogtatva harcias beszédet tartott a fennálló társadalmi rend — különösen annak örei ellen. A felizgatott tömeg erre garázdálkodni kezdett s csak akkor oszlott szét, midőn a hivatásáról megfélemedkezett miszizt a rendőrök bekisérték.

:: **Halálra ítélt papok.** Egy anarkista szövetkezet legutóbbi meetingjén 6 papot szemelt ki a halálra. Ezek egyike Father Jacob Aust hazletoni (Pa.) lengyel pap. Azt írták neki, hogy úgy fog meghalni, mint Father Heinrich, kit Denverben áldoztatás közben lőttek le. A levél nagy izgatottságot keltett. Austot állandóan őrzik. Az a hír, hogy Farley new yorki érsek is kapott ily levelet, nem felel meg a valóságnak.

¶ **New York ünnepe.** A new yorki egyházmegye 100 éves fennállásának megünneplése, melyre hatalmas előkészületek folynak — páratlan lesz a maga nemében. Nagy számú idegen püspök s más magasrangú egyházi méltóság készül az ünnepségre. A rendkívül változatos programjú jubileum legfényesebb pontja az a szent mise, amelyet **Logue bíbornok Írország prímása** fog celebrálni. E mise egyes részeit **4000 iskolás gyermek** énekli. Az ünnepségen jelen lesz még Claucy elphini (Írország) püspök és Moran bíbornok Sydneyből (Ausztrália). (m.)

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Csernitzky István** st. pauli plebános, **Grósz Ferenc** so. norwalki plebános, **dr. Helvey Lajos** katolikus író, **Messerschmiedt Géza** passaici plebános és **Zrinyi Károly** throopi plebános.

† A „Hajnal“ füzetait nem kell eldobni. Szépen össze kell gyűjteni valamennyit. Erdemes lesz rá, hogy év végén beköttesék előfizetői.

@ Szép ibolyát tessék . . . Messze szép magyar hazánkban most java tavaszi pompában usznak a városi utcák. Fényes urak — asszonyságok sétálgatnak rajtuk végig. Drága ruhák suhognak el egymás mellett. Kacagás tölti be a kikelet balzsamos levegőjét. Az utcasarkon ott áll a virágáruslány s énekelve kínálgatja virágait.

— Szép ibolyát tessék . . .

Szegény kis ibolya. Kedvesen nyílt, elrejtve erdők mélyén. De a kutató szemek rátaláltak. Piacra került. Az emberek megveszik, elhordják — eldobják.

Szerényen éltél te is, elvonulva kis faludban, magyar vérem. Ma már itt vagy az élet nagy piacán Amerikában. Eladtad tested vaseségységét, izmaid acélerejét. Ha már így van, jól vigyázz a lelkedre. Őrizd meg illatát s derűjét. Ültess bele az istenfélő keresztény élet földjébe. Öntözd az imádság harmatával. (h.)

Isteniszolgálat és emberszolgálat.

XIV. Lajos, a híres francia király sohasem mulasztotta el a vasárnapi misét. Egy ilyen alkalommal megütközve látta, hogy az udvari kápolna üres. Máskor pedig tömve szokott lenni mágnásokkal, udvari főemberekkel s azok családjával. A király mise után kérdőre is vonta emiatt az udvari papot.

— Hát biz' ennek magam vagyok az oka, felséges Királyom, felelte a pap. Elhireszteltem, hogy Felséged ma nem jön el a templomba. Azért tettem ezt, hogy láthassa felséges Uram, kik azok, akik pusztán a Felséged kedvéért járnak a templomba, nem pedig az Uristen Ő szent Felségének hódolására. Mert azok most otthon maradtak . . .

Hej, hej! Hányan vannak manap is, akik csak az emberek tettségét, dicséretét keresik még a templomban is. Elég baj. Öreg hiba. — **Grósz Ferenc**, so. norwalki plebános.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz

a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segédelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plebános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztendei amerikai lekipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálaírat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázat -- mondhatnám -- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. ☞
Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állk.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

≡ EMLÉKKÖNYV. ≡

Kiadta M. G. plebános a passaicai Szt. István róm. kath. magyar templom felszenteltetése alkalmából.

40 oldalon elsőrendű fényezett papíron, szép képekkel 12x8 nagyságban jelent meg.

Hűen leírja a passaicai magyar kath. hitközség történetét, a templomot, mely egyike az amerikai kath. magyarság legszebb templomainak.

Érdekes és tanulságos olvasmány, bármely hitközségbeli hívő részére.

Csinos kiállításánál fogva alkalmas ajándék az óhazába.

☞ Ára Passaicon 10 cent, máshová 14 cent. ☞

Postabélyegekben is beküldhető a „HAJNAL“ címére.

≡≡≡ HAJNAL. ≡≡≡

1908.

MÁRCIUS 12.

2-ik szám.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plebános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plebános, Passaic-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben